

Perfekt inramning av fönstret

När du har monterat ett nytt fönster är endast halva jobbet gjort. För smyglister, foderlister och fönsterbänk ska också sättas på plats innan fönstret anses vara klart. Se här hur det går till att skapa en perfekt inramning av fönstret.

Det är naturligtvis frestande att köpa foderlister, smyglister och fönsterbänk färdiga eller halvfärdiga – i stället för att göra dem själv. Men priset är relativt högt och det är inte så säkert att du hittar lister som passar i stil med dem runt andra fönster i bostaden.

Med tanke på att det inte krävs vare sig erfarenhet eller något större kunskande att själv göra fönsterbänk och lister, så är det den lösning vi rekomen-

derar. Visserligen tar det lite längre tid, men glädjen över att själv skapa lite snickarglädje inomhus kompenserar rikligt för den extra tiden. Det gör förresten också de pengar man sparar.

Smyglisterna på sidan vållar inga problem, och det gör heller inte foderlisterna – bortsett från att det kan vara svårt att hitta önskad profil.

När det däremot gäller fönsterbänken, så ska du bestämma dig för om den ska

sitta i nivå med väggen eller om den ska sticka ut en bit. Alltså som på våra bilder. Det är visserligen svårare för den måste pallas upp, men resultatet blir fint.

Oavsett vilken lösning du väljer, så ska du hitta en list att avsluta med under fönsterbänken. Sätts den i nivå med väggen kan foderlisterna i sidan fortsätta under bänken. Här sticker bänken ut några centimeter från väggen och vi valde i stället en elegant, profilerad list.

Gör Det Själv

SVÄRIGHETSGRAD:

Arbetet ställer inga krav på erfarenhet eller kunskande, men för att sidorna ska bli lodräta och fönsterbänken vågrät måste du mäta noga.

TIDSÅTGÅNG:

Cirka en arbetsdag plus tid för målning och torkning

PRISBILD:

Ett par hundralappar

TIPS

Om den gamla fönsterbänken är ful och sliten, så ska den förstås bort. Men det kan vara svårt utan att skada det nya fönstret. Såga snett ner i bänken på mitten, så kan du säkert lirka upp den ena halvan. Fortsätt med den andra halvan.

Förberedelse

1 När fönstret är på plats drevar vi längs karmen. Mineralullen petas lätt in med t.ex. en linjal eller en list. Om du använder drevremсор kan du undvika skarvar och köldbryggor. Använd handskar och ansiktsmask.

Eventuella kilar sågas av kant i kant med fönstret.

2 Tjockleken på stödbrädan (B), som ska ligga under fönsterbrädan (A), kan du räkna ut om du först lägger en kloss med samma tjocklek som fönsterbrädan mot fönstret. Mät avståndet från klossen till underkanten av fönsteröppningen.

3 Stödbrädan (B) kan nu läggas på plats. Kontrollera med vattenpass att brädan ligger vågrätt både på längden och tvären. Justera ev. med masonitbrickor. Skruva fast brädan ordentligt. Här använder vi 4 x 55 mm skruvar.

[före]

Den nya fönstret har monterats men endast hälften av jobbet är klart. För det saknas smyglistor, foderlistor och fönsterbänk.

[efter]

Så snyggt blev det! Fönstret ramas nu in av profilerade foderlistor, smyglisten är på plats och den nya fönsterbänken har försetts med en profilerad kant.

Fönsterbänken

Fönsterbänken spelar en central roll i vårt projekt och ska därför på plats så tidigt som möjligt.

Tjockleken och bredden på det trä som ska användas till fönsterbänk beror på hur bred fönsteröppningen är och hur tjock väggen är (och hur långt bänken ska sticka ut från väggen). Här passade det med en 45 x 145 mm hyvlad regel. Den sågade och hyvlade vi så att den kom att ligga i nivå med ovasidan på karmunderstycket.

Bredden och djupet på fönsterbänken bestämmer vi oss för lite senare under arbetet. Det är nämligen nödvändigt att måttanpassa den en aning.

Väggens tjocklek överförs till bänkskivan.

1 Lägga fönsterbänken (A) så vågrätt som möjligt och markera väggens tjocklek på den. Här ska den gå förbi fönstret lite på sidorna, och innan vi markerar vägg tjockleken har vi kapat den, så att den är cirka 30 cm för lång.

Såga av med sticksåg eller fogsvans.

2 Flytta ut skivan utanför fönsteröppningen och markera hur brett hålet är. Den rektangel som nu bildas är den som ska sågas bort.

Utmaning!

Håll 15 mm avstånd till foderlisten.

3 När vi ska markera exakt längd på fönsterbänken gäller det att hålla tungan rätt i mun. Smyglisten sätts i fönstret och kompletteras med en bit av foderlisten innan vi drar ett streck 15 mm utanför foderlisten. Bredden är nu markerad.

4 Med handöverfräsen profilerar vi den främre, undre kanten och bägge kortändarna av fönsterbänken. Då kommer bänken att se både tunnare och lättare ut, och profilen passar ihop med den list som vi senare sätter under fönsterbänken.

5 Fönsterbänken monteras. Vi förborrar för 4-5 skruvar och försänker hålen. Här används 6 x 120 mm skruvar för att fönsterbänken ska sitta stadigt. Det är viktigt för annars finns risk att spackelmassa eller färgen spricker.

Smygen

1 Mät för smyglisten (C) med både vinkel och tumstock. Kontrollmät i alla fyra hörnen och lägg till ett par millimeter. Om smyglisterna blir för smala blir det svårt att få ett snyggt resultat när du senare ska montera foderlisterna.

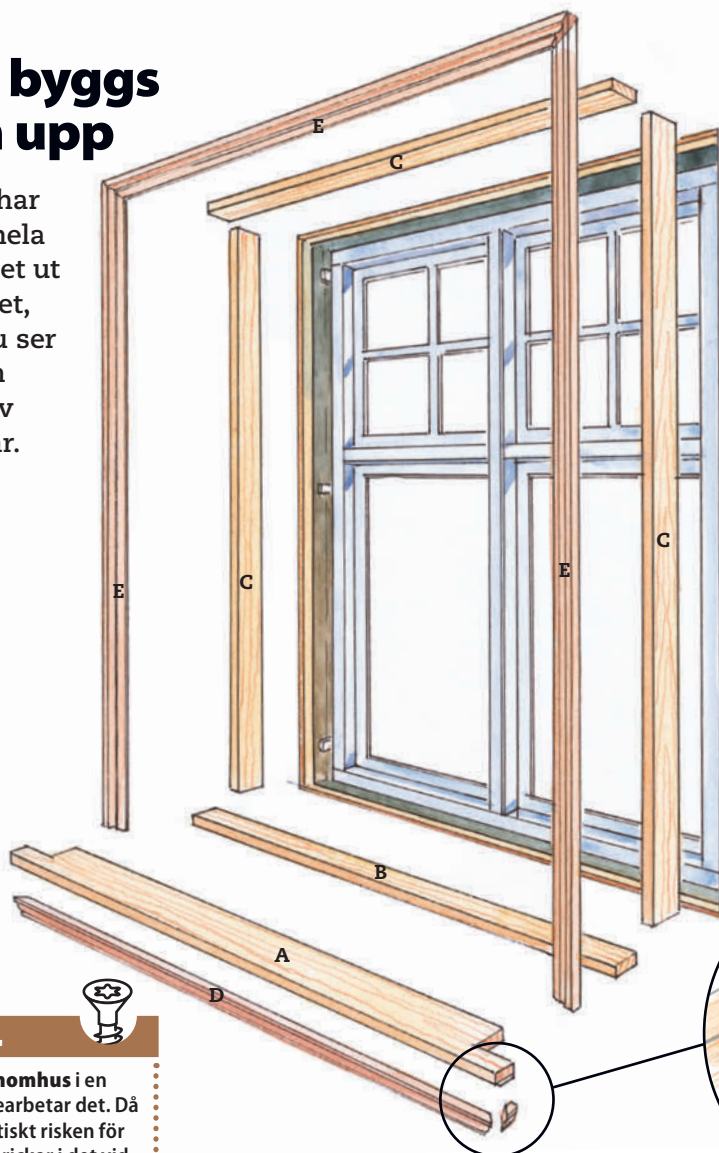
2 Överför måtten till de regler som du i förväg har kapat en smula för långa. Börja med att mäta längden på den övre smyglisten och sedan sidorna, för det är i denna ordning de ska monteras. Kapa dem gärna lite för långa och hyvla ner dem.

3 Smyglisterna skruvas fast i karmträet med 6 x 100 mm skruvar. Välj en skruvlängd som går igenom smyglisten och in cirka 40 mm i karmen. **Viktigt!** Förborra och försänk skruvhålen så att skruvhuvudena kan försänkas.

Så här byggs ramen upp

När allt trä har målats ser hela fönsterpartiet ut som en enhet, men som du ser på ritningen består det av flera trädelar.

MATERIAL

Låt träet torka inomhus i en vecka innan du bearbetar det. Då eliminerar du faktiskt risken för att det uppstår sprickor i det vid ett senare tillfälle.

DETTA HAR ANVÄNTS

Material

- Fönsterbänk (A), sågas till av 45 x 145 mm hyvlat trä
- Stödbräda (B), 22 mm tjock
- Smyglister (C), 40 mm tjocka
- Dekorlist (D), 15 x 40 mm
- Foderlister (E), 95 mm breda

Dessutom:

- Blanka dyckertar, 25 x 1,4 mm
- Träskruvar, 4 x 55 mm, 6 x 100 mm och 6 x 120 mm
- Trälím
- Akrylfogmassa
- Drevremсор
- Kvistlack, grundfärg och färg

Specialverktyg

- Elhyvel
- Kap- och geringssåg
- Handöverfräs

Fönsterbänken består av själva bänkskivan (A) och en dekorlist (D). Listen avslutas på kortändarna av en bit som sågats av från listen och sedan limmats fast.

Dekorlisten

1 Såga bort två små bitar av dekorlisten (D) i 45 graders vinkel. Bitarna ska vara lika långa som listen är tjock. Lägg märke till att den ena biten sågas åt höger, den andra åt vänster. Bitarna ska sedan bli kortändar på dekorlisten.

Kortänden döljs fullständigt när den lilla biten limmas fast.

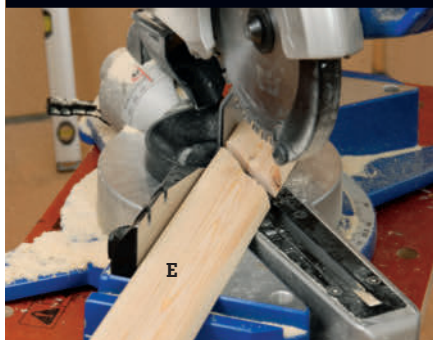
2 Kapa dekorlisten i båda ändar i 45 graders vinkel in mot mitten. Längden på dekorlisten får du fram genom att ta längden på fönsterbänken och dra bort 2 cm i varje ände. Limma nu fast de två bitarna i var sin kortände.

Dekorlisten (D) får fönsterbrädan att se rejäl och elegant ut.

3 Dekorlisten fästs med lim och dyckertar. Vänta med att fästa den tills limmet bakom de två små bitarna har hårdnat. Risken är annars stor att bitarna lossnar när du spikar fast dekorlisten.

Foderlister

1 Nu återstår endast foderlisterna (E). Vi har valt en profilerad list av typ allmoge eftersom den passar ihop med övriga lister i bostaden. Vi börjar med att mäta upp för den övre listen.

2 Den övre listen fästs tillfälligt med dyckertar. Som du ser har vi dragit in listen en bit på smyglisten. Genom att göra så här ser man inte ojämnheter så tydligt och dessutom bildas en skuggnot.

3 Nu sågas de två foderlisterna på sidorna till. Först när de är på plats kan den övre foderlisten monteras permanent med lim och dyckertar. Sidolisterna finjusteras innan även de monteras permanent. Försänk alla dyckertar.

Slipa och måla

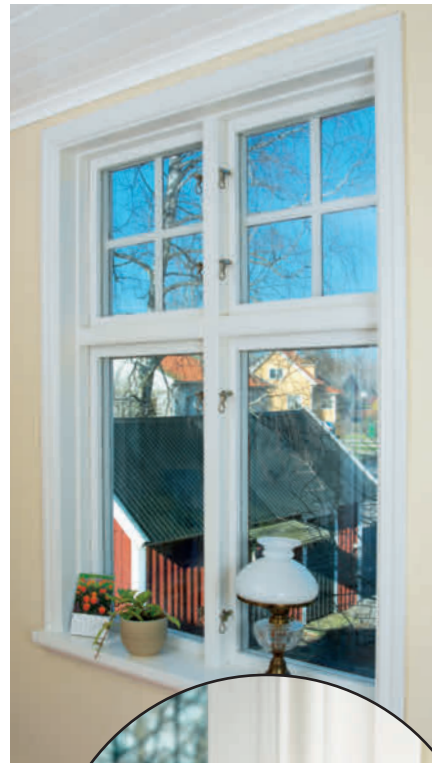
När alla delar har monterats slipas allt trä så att det känns slätt och lent. Det lönar sig att vara noggrann med slippapperet, för det går inte att trola bort eventuella ojämnheter med färg – oavsett hur många gånger du målar.

Spackla alla skarvar när du har grundmålet. Låt torka och finslipa innan du färdigmålar. Du kan använda snickarspackel till det mesta, men fogen mellan karm och fönsterbräda bör helst spacklas med en elastisk massa, exempelvis MS-polymer.

Så snart du har fogat torkas allt spill upp med fuktig trasa. Härdad fogmassa är nästan hopplös att ta bort utan att använda stämjärn.

1 Fönsterbänken slipas när du har spacklat skarven mellan karm och skiva. Det kan vara svårt att få ett perfekt resultat första gången, så räkna med att behöva spackla och slipa ett par gånger.

SÅ SNYGGT BLEV DET!
Efter målning ser det ut som om karm, smyg och fönsterbänk är ett helt stycke.

2 Grundmåla allt trä innan du spacklar alla spik- och skruvhål i både smyglister och foderlister. Innan du grundmålar stryker du allt trä med kvistlack som förhindrar kvistar och kåda att tränga igenom färgen.

3 Fyll igen alla skarvar med akrylfogmassa. Foga endast en liten bit i sänder så att massan inte hinner härda innan du slätar ut den. När den har härdat är det dags att måla. Räkna med att stryka minst två gånger med blank färg.